

Overweging 14 februari 2016 – Frans Gerritsma

Lector: Yvonne van der Velden

*“... Kansen voor bezinning,
kansen om even los te komen van de dagelijkse input en output. ‘
Stil te staan bij wat je verstrooit, in de war brengt.
Dat vraagt een zekere dorheid,
om weer met nieuwe ogen te leren zien ...”*

Openingsgebed

Eeuwige, In uw naam zijn wij hier bijeen.
Wees bij ons dit uur.
Vervul ons met het licht van uw
aanwezigheid.
Wees ons tot kracht in ons zoeken naar U.
Wees met ons in uren van dorheid,
in de leegte van onze dagen.

Vervul met de kiemkracht om het goede te
doen.
Zodat uw Rijk van vrede en gerechtigheid
tot bloei kan komen.

Lied: Alles wacht op u vol hoop

Woord van welkom, inleiding

Welkom bij deze viering waarin ik samen
met Yvonne mag voorgaan.

We zijn weer aan de veertigdagentijd
begonnen. Een tijd van inkeer bezinning
Een stilstaan bij ons leven.

Na Carnaval, van oudsher een tijd zonder feesten en uitbundigheid, om te herinneren dat je mens bent van stof en aarde, vergankelijk. Een tijd van een zekere dorheid. Gezocht of ongezocht, om je bezig te houden met de innerlijke kant van je leven. Een tijd van ruimte. Een tijd van jezelf ruimte geven, van ruimte maken voor thema's die je ter harte gaan. Ruimte voor geloof, uitdaging, begrip, voor elkaar, voor liefde, voor los laten, voor nieuw begin en opstanding.

Vandaag Ruimte voor dorheid.

Dorheid wordt vaak als vervelend ervaren, iets dat niet zou moeten zijn, Vooral als je een creatief beroep hebt, zoals schrijver, kunstenaar is dorheid een ramp. We toeven niet altijd op de toppen van ons kunnen, we hebben elkaar niet altijd wat te zeggen, we hebben soms

even genoeg aan ons zelf, of zijn onszelf te veel. Dat kan allemaal als dorheid ervaren worden.

Maar soms wordt dorheid gezocht, opgezocht, trekken mensen zich terug om zich niet te laten afleiden. Of om zich te concentreren op een thema, om zo meer de diepte in te gaan. Dorheid als ruimte, ruimte om gewoon maar te zijn. Ruimte om af te wachten, als rust om iets te laten broeien. om opnieuw verwachtingen te hebben en verwachtingsvol naar iets nieuws.

Lied: Eerste en laatste

Eerste lezing: Uit de wijsheid spreuken van Franciscus van Assisi

(27 De deugd die de ondeugd verdrijft)

Waar liefde is en wijsheid,
daar is geen vrees en geen onwetendheid.
Waar geduld is en nederigheid,
daar is geen toorn en geen opwinding.
Waar armoede is met vreugde,
daar is geen hebzucht en gierigheid.
Waar rust is en bezinning,
daar is geen bezorgdheid en ronddolen.
Waar de vrees van de Heer is om zijn hof te bewaken,
daar kan de vijand geen plaats vinden om binnen te dringen.
Waar barmhartigheid is en wijze maat,
daar is geen veeleisendheid en geen verharding.

Lied: Psalm 139

H.Oosterhuis / A.Oomen

Tweede lezing: Lukas 4, 1-13

Vol van heilige Geest keerde Jezus terug van de Jordaan. Hij bleef veertig dagen lang in geestvervoering in de woestijn, waar Hij door de duivel op de proef werd gesteld. Al die dagen at Hij niets, en toen ze voorbij waren kreeg Hij honger. Toen zei de duivel tegen Hem: 'Als U de Zoon van God bent, zeg dan tegen deze steen dat hij een brood moet worden.' Jezus antwoordde hem: 'Er staat geschreven: Niet van brood alleen zal de mens leven.' Daarop nam de duivel Hem mee omhoog en liet Hem in een flits alle koninkrijken van de wereld zien en zei: 'Heel die macht en al hun pracht zal ik U geven, want zij zijn mij in handen gegeven en ik geef ze aan wie ik wil. Als U mij aanbidt zal het allemaal van U zijn. Jezus gaf hem ten antwoord: 'Er staat geschreven: De Heer uw God zult u aanbidden en Hem alleen dienen.' Hij bracht Hem naar Jeruzalem, zette Hem op de rand van de tempel en zei: 'Als U de Zoon van God bent, spring dan naar beneden. Want er staat geschreven: Aan zijn engelen zal Hij bevelen U te beschermen, en: Op hun handen zullen ze U dragen, zodat U aan geen steen uw voet zult stoten.' Jezus antwoordde hem: 'Er is gezegd: U zult de Heer uw God niet op de proef stellen.' Toen de duivel alle beproevingen had uitgevoerd, ging hij van Hem weg voor een onbepaalde tijd.

Overweging

Wanneer alles om je heen dor en doods is, dan ben je op jezelf aangewezen. Niets van buitenaf dat je afleidt, dat je prikkelt en in beweging zet. Het dwingt je om bij je zelf naar binnen te kijken. Te kijken naar wat er in je zelf leeft. En ook daar kan het heel dor zijn, heel onvruchtbaar. Het kan in een aantal mensen levens hele ongelukkige momenten, ja zelf hele depressieve tijden oproepen. Soms moet je het maar zien uit te houden tot er betere tijden aanbreken. Daar is dan niet veel goeds aan.

Dorheid

De woestijn is een symbool van dorheid, leegte, droogte, onvruchtbaarheid. In het evangelie hoorden we dat Jezus na zijn doop in de Jordaan, waar hij zijn taak en roeping bevestigd zag, in de woestijn terecht komt. Vol van Geest, enthousiast, in geestvervoering gaat hij de woestijn in, om niet te veel prikkels te hebben, om niet door mensen lastiggevallen te worden, om te vasten, om dichterbij de kern van zijn leven te komen. Bij wie hij is, waar het in zijn leven om gaat, wat zijn taak is. Hij zoekt de dorheid op.

In een ander evangelie staat dat de Geest hem de woestijn in dreef. Hij zocht het zelf niet maar het gebeurde meer met Hem. Hij werd er naartoe gedreven om door de duivel op de proef gesteld te worden. De duivel, de tegenspeler, degene die de boel door elkaar wil gooien. Mensen van hun oprechte weg wil afhouden. De tegenspeler, zoals hij in het boek Job naar voren komt, die ons daar confronteert met vragen over de goede God en de rechtvaardige mens die lijdt en gestraft wordt. Hoe is dat met elkaar te rijmen.

Hij stelt Jezus voor dezelfde vragen die eens het Joodse volk kreeg, toen het in de woestijn ronddoelde. Ze waren op weg naar hun vrijheid in de woestijn terecht gekomen. Je zou ook kunnen zeggen. Een maal vrij, wisten ze niet meer zo goed hoe ze het hadden. Er was steeds voor brood gezorgd, ook al was dat karig, maar ze hadden te eten. Er was iemand geweest die de baas over hen speelde, en die ze alleen maar hoefden te gehoorzamen. Die ze moesten vereren als zoon van de God Ra. Mozes hun leider deed er alles aan om zijn mensen mee te krijgen om hun eigen God te mogen vereren een dagreis ver in de woestijn.

In de woestijn, de dorheid, waar drie vragen naar boven komen, die van alle tijden zijn. Vragen van de vrije mens die keuzes kan maken. Om de verleidingen te weerstaan, die ons niet echt vrij maken.

Louterend

Waarvan leef ik?

De brood vraag. Wat geeft mij echt voedsel. De verleiding om van stenen brood te maken.

Wat zijn de dingen die ik heb me allemaal waard of zijn er andere mensen en dingen die echt de moeite waard zijn. Wat steek ik energie in, wat koester ik.

Wie dien ik?

In de lezing gaat het over koninkrijken. Wat is mijn koninkrijk. Waar mag een ander niet aankomen. Waar ben ik slaaf van.

Wie aanbid ik?

Voor wie ga ik door de knieën?

Het zijn geen gemakkelijke vragen, maar wel louterende, uitzuiverende vragen, die ons kunnen helpen om dichterbij onze vrijheid te komen. In dorheid kunnen ze het best gesteld worden, omdat we dan open staan. Als alles om ons heen zijn glans wat verloren heeft en we durven te zoeken naar het nieuwe dat kan ontkiemen.

Maar dorheid is niet alleen vragen stellen. Het is ook de plek waar we kunnen leven van de hoop. De plek waar je vanuit rust weer je weg kunt herontdekken. Kracht op doen, om verder

te gaan, op de weg die er voor jou is. Zo is een retraite bedoeld, zo is vasten bedoeld. Om je niet te laten verstrooien, door al die soms duivelse dingen, die je van jouw weg afhouden. We lezen uit de wijsheid spreken van Franciscus van Assisi: de deugd die de ondeugd verdrijft. Deugden, in het Latijn *virtutes*, zijn krachten, die ons op het spoor houden, ons helpen om ons doel te bereiken. Je zou ook kunnen zeggen tegenkrachten bij ondeugden. Bij dingen die niet deugen. Als zodanig wijzen ze een weg om dichter bij jezelf te komen en een vrij mens te zijn.

De weg uit vrees en onwetendheid.

De weg uit toorn en opwinding.

De weg uit hebzucht en gierigheid.

De weg uit veeleisendheid en verharding.

Franciscus kon dit alles schrijven, nadat hij in zijn leven ook zelf door een woestijn was gegaan en in de woestijn geraakt werd door God. Van af dat moment was alles voor hem “gave”, gegeven door God, dat je mag gebruiken, maar niet voor je zelf behouden. Terug geven noemde hij dat. Dat maakte hem tot een vrij mens.

De veertigdagentijd biedt kansen.

Kansen voor bezinning, kansen om even los te komen van de dagelijkse input en output. Stil te staan bij wat je verstrooit, in de war brengt. Dat vraagt een zekere dorheid, om weer met nieuwe ogen te leren zien.

Voor op het boekje een foto van onze tuin. Een tuin waar niets wilde groeien omdat er vroeger een olietank gezeten heeft en het er toen volgestort is met puin. Nu is er iemand een tuin van aan het maken. In de bedden, die gemaakt, zijn zit nu allerlei tuinafval en rotte bladeren. Alles toegedekt met plastic om het goed te laten broeien. Over twee jaar hopen we, dat het een vruchtbare tuin is geworden, als we de dorheid nu de rust gunnen kan dat.

Pianomuziek

Geloofsbelijdenis

Ik geloof in God,
Hij is voor mij geest, liefde, beginsel van alle dingen.
Ik geloof dat God in mij is
en dat ik ben in Hem.

Ik geloof dat het ware welzijn van de mens
bestaat in het volbrengen van Gods wil.
Ik geloof dat het vervullen van Gods wil
ten goede komt aan mij en alle mensen.

Ik geloof dat God wil
dat alle mensen van hun naasten houden
en zo met anderen omgaan
als zij ook zelf behandeld zouden willen worden.

Ik geloof dat de reden waarom wij leven
eenvoudigweg is, dat wij groeien in liefde.
Ik geloof dat deze groei in liefde
de grootste kracht is
om het Rijk van God te vestigen op aarde.

Dan zal er een nieuwe ordening zijn
waarin menselijkheid, waarachtigheid en
solidariteit zullen heersen.
Amen.

Intenties die werden opgeschreven in het groene boek

Lied: De tafel der armen

H.Oosterhuis/A.Oomen

Tafelgebed

- V: Wij danken U, God,
dat wij vrede kunnen vinden,
wij mensen met elkaar,
liefde en verzoening,
brood om met elkaar te delen,
kinderen die van haat niet weten,
altijd nieuwe hoop op een wereld vol geluk.
- A: Dank aan U, God,
dat wij durven vertrouwen op de mens,
op alle goeds dat in ons leeft.
Dank aan U voor de éne mens
die wij met name mogen noemen:
Jezus, onze broeder
die geheel van onze wereld is,
en geheel de uwe.
- V: Hij heeft zichzelf, meer dan wie ook,
gegeven voor uw koninkrijk,
vrede op aarde, een boodschap die nooit verstomt.
Hij heeft ons de wapens van haat en geweld
uit handen genomen.
Zachtmoedigheid was zijn kracht,
de minste van allen, zó ging hij voorop.
- A: Hij heeft ons geleerd te delen wat het leven biedt,
toen hij op de avond voor zijn lijden
met zijn vrienden rond de tafel zat,
de zegenbede sprak,
het brood voor hen brak en ronddeelde,
terwijl hij zei: Eet hiervan,
blijft doen zoals ik deed.
- A: Zo deed hij ook met de beker wijn met de woorden:
Neemt deze beker en deelt hem samen,
want het is het teken van het nieuwe Verbond.
Blijft doen zoals ik deed.

V: Zend zijn Geest in ons midden:
geloof in de toekomst, vertrouwen in de mens,
barmhartigheid en recht,
een Geest die niet verdeelt maar samenbrengt.

A: Zo mogen wij worden een koninkrijk van vrede,
waar het goed is om te wonen,
waar vreugde en toekomst is voor de kinderen,
hulp voor de gebrekkigen, troost voor de bedroefden;
een wereld waar U, God, woont met ons mensen.

Nodiging

Breken en delen van brood en wijn

Lied: Onze Vader verborgen

H.Oosterhuis/T.Löwenthal

Activiteiten en informatie

Slotlied: Lied van de opstanding

H.Oosterhuis / A.Oomen

Zegenwens

Keltisch gebed

Eeuwige, zegen al onze levensdagen,
zegen de uren die ons zijn vergund.

Dat onze handen mogen zegenen alles wat ze aanraken,
onze oren al wat ze horen,
onze ogen alles wat zie zien.

Dat zegen moge komen over onze lippen
als mensen ons pad kruisen;
dat ze ook mij mogen zegenen.

Dat we elkaar tot zegen mogen zijn.

